

CHRÁNĚNÍ A OHROŽENÍ SUCHOZEMŠTÍ BEZOBRATLÍ KARVINSKA

„Pokud chceme zachovat lokality raně sukcesních bezobratlých, musíme je ponechat samovolné sukcesí bez následné rekultivace. Na vybraných místech ale bude potřeba zajistit dlouhodobě udržitelné blokování sukcese vhodným managementem.“

doc. RNDr.

Petr Kočárek

Ph.D.

Vzácný komplex biotopů

Leckdy se člověk zdráhá uvěřit, že se na území pohornické krajiny nacházejí biologicky cenné biotopy, které mohou být dokonce rozmanitější než v místech nepoznamenaných lidskou činností. A tak s překvapením zjišťujeme, že se zde nacházejí teplá stanoviště chudá na živiny (odvaly, suchá odkaliště), která jsou díky nezapojenému porostu extrémně výhřevná a poskytují tak ideální podmínky k životu pestrých společenstev bezobratlých, včetně vzácných suchozemských druhů hmyzu. V současné době se ve zdejší krajině hojně vyskytují místa v raném či středním sukcesním stadiu a dohromady spolu tvoří vzácný komplex biotopů, který nemá na celé Moravě obdobu!

Ze života hmyzu

Je zřejmé, že biologický význam pohornické krajiny spočívá právě v rozsahu těchto novodobých biotopů. Ty obývá řada ojedinělých a ohrožených druhů, které by se daly považovat za ikony této oblasti. Jedná se například o dva druhy sarančí s modrými křídly – saranče modrokřídlá a saranče blankytná. Podobně vzácní jsou i drobní a prchaví brouci svižníci. Na zdejších haldách a odkalištích se vyskytují čtyři druhy, a to sice svižník polní, svižník zvrhlý, svižník písečný a svižník německý. Poslední dva navíc patří mezi velmi vzácné druhy s pouze několika málo výskyty v celé České republice! Tyto unikáty jsou typickými představiteli pionýrských druhů, které z biotopu vymizí, pokud začne být jen pozvolna zarůstat.

Rekreace jako nástroj boje s vegetací

Útlum těžby představuje příležitost pro spoustu vzácných druhů živočichů, rostlin, ale i pro člověka. U sarančí a svižníků je tomu však naopak. Díky soustavné hornické činnosti totiž vznikalo velké množství raně sukcesních ploch, které tyto druhy vyhledávají. S útlumem těžby dochází u těchto ploch k postupnému zarůstání vyšší vegetací, takže je možné, že za několik desítek let zmizí úplně. A s nimi, bohužel, i tyto vzácné druhy hmyzu. Není však řečeno, že by musely zcela vyhynout. Stačí poměrně málo, jako například zajistit, aby na těch

nejcennějších místech docházelo k pravidelnému rozrušování vznikající vegetace. Tomu mohou dobře pomoci některé sportovní a rekreační aktivity nebo prostě jen vysoká návštěvnost daného území. Skvělým příkladem takto fungující lokality, kde se podařilo skloubit zájmy veřejnosti s ochranou raně sukcesních ploch je Dinopark v Doubravě. Svižníci a modrokřídlé saranče tady žijí společně s lidmi a zpestřují tak návštěvníkům jejich výlety do druhohor.

